

Kansalliskirjasto
23.6.2010

Linnea2-konsortion ohjausryhmän kokous

- Aika: ti 8.6.2010 klo 13.00 - 16.45
Paikka: Kansalliskirjasto, Vallilan toimipiste, Teollisuuskatu 23, Helsinki
- Osallistujat: Kristiina Hormia-Poutanen, Kansalliskirjasto
Tiina Järvinen, Maanpuolustuskorkeakoulun kirjasto
Vuokko Palonen, Tritonia
Kaisa Sinikara, Helsingin yliopiston kirjasto
Pentti Vattulainen, Varastokirjasto
- Esittelijät: Nina Hyvönen, Kansalliskirjasto
Sihteeri: Lassi Lager, Kansalliskirjasto
Poissa: Jarmo Saarti, Itä-Suomen yliopiston kirjasto
Kuno Öhrman, Hanken
- Asiantuntijoina: Päivi Järvinen, Kansalliskirjasto (Relais)
Laila Heinemann, Kansalliskirjasto (auktoriteettitietokanta)

Asialista:

1. Kokouksen avaus ja ohjausryhmän järjestäytyminen

Kokous aloitettiin klo 13.25 ohjausryhmän järjestäytymisellä. Vuokko Palonen nimettiin ryhmän puheenjohtajaksi ja Pentti Vattulainen varapuheenjohtajaksi. Sovittiin, että puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sopivat keskenään tehtävienjaosta. Asioiden valmisteluissa on mukana puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi esittelijä Nina Hyvönen. Puheenjohtaja avasi varsinaisen kokouksen klo 13.35.

2. Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

3. Asialistan hyväksyminen kokouksen työjärjestykseksi

Asialistaan lisättiin Edellisen kokouksen muistio kohdaksi 4 ja Voyager/Aleph -päivitykset muihin asioihin. Kirjastoverkkopalveluiden palvelukysely siirrettiin tiedotusasioista muihin asioihin ja SUNin Oraclen huoltosopimuksen umpeutuminen tiedotusasioihin.

4. Edellisen kokouksen muistio

Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin. Muistio oli jo aiemmin käynyt tarkistuskierröksellä.

5. Kansallinen yhteisluettelo -raportin kommentit (LIITE 1, raportti:

<http://wiki.helsinki.fi/display/z39/Kansallinen+yhteisluettelo+-raportti>)

Esitys: Keskustellaan raportin kommentteista ja mahdollisista toimenpiteistä, ml. ARTOn kehittämisestä.

Nina esitteli yhteenvedon lyhyesti, jonka jälkeen raportista ja kommentteista keskusteltiin. Keskustelua: Yhteisluetteloraportin tarkoitus on olla yleinen keskustelunavaus, ei ohjaava. Raportti on ollut kommentoitavana lähinnä Linnea-kirjastoissa, kommentteja tulisi pyytää myös Amk-sektorilta. Todettiin, että Kansallista yhteisluetteloä kehittäessä ei pitäisi kehittää vain nykyistä Lindaa, vaan huomioida myös laajempi kokonaisuus, ml. artikkelitietokannat ja julkaisurekisterit – ja myös erilaisten tiedonhakijoiden erilaiset tarpeet. Keskusteltiin siitä, että yhteisluettelon suunnittelussa tulee ajatella tehokkuuden lisäksi laatua. Päätös: Linnea2-ohjausryhmän työryhmä Pentti, Nina ja Vuokko valmistelee keskustelutilaisuutta kansallisesta yhteisluettelosta yhdessä Kansalliskirjaston asiantuntijoiden kanssa.

6. Auktoriteettitietokannan tilannekatsaus (Laila Heinemannin esitys:

http://wiki.helsinki.fi/download/attachments/57410285/Auktoriteettitietokanta_20100518-20.pptx?version=1, hankesivu:

<http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/hankkeet/auktoiteettitietokanta.html>)

Esitys: Laila Heinemann esittelee. Keskustellaan mm. yhteisluetteloraportin kommenttien pohjalta siitä, miten asiassa edetään ja miten kirjastot saadaan sitoutettua tähän.

Auktoriteettitietueet ovat olleet tähän asti tietokantakohtaisia, mutta Aleph mahdollistaa keskitetyn auktoriteettitietokannan luomisen. Auktoriteettitietokantaratkaisu ei saa kuitenkaan olla järjestelmäriippuvainen. Suomi voi liittyä VIAFiin (kansainvälinen auktoriteettivaihto) heti kun meillä on toimiva systeemi.

Keskustelua: Keskusteltiin auktoriteettien keskitetystä tai hajautetusta ylläpidosta ja auktoriteettien ylläpitoon kuluvaista työajasta. Fennicassa tämän on laskettu olevan 1/3 primääriluetteloinnista. Laskelmista puuttuvat teosauktoiteetit. Todettiin auktoriteettien parantavan luetteloinnin laatua ja helpottavan muiden luetteloidjien ja loppukäyttäjien työtä,

mutta toisaalta aiheuttavan luetteloijille myös joskus lisätyötä. Keskusteltiin myös auktoriteettitietuiden maksullisuudesta tai maksuttomuudesta. Tällä hetkellä esim. LINDAn hakukäyttö on maksutonta mutta poimintaluettelointi maksullista – onko tämä Linked Open Data julkishallinnossa –periaatteiden mukaista? Jos auktoriteetit katsotaan keskeiseksi kansalliseksi tietovarannoksi, niihin voidaan saada myös rahoitusta.

Todettiin, että auktoriteettitietokanta on tärkeä ja se tulisi saattaa kirjastokentän keskusteltavaksi myös siksi, koska se vaikuttaa kirjastojen resursseihin, joidenkin osalta ehkä jo ensi vuonna. Kentälle tulisi esittää arvio, mikä helpottuu ja mikä vaatii lisäresursseja, jotta kirjastot saadaan sitoutumaan hankkeeseen.

Päätös: Laila Heinemannin esitys lisätään pöytäkirjan liitteeksi, keskustelua auktoriteettitietokantaan liittyvistä asioista jatketaan Linnea2-ohjausryhmässä ja kansallista yhteisluettelo -hanketta koskevissa keskustelutilaisuuksissa.

7. Relais-projekti

7.1. Relais-projektin tilannekatsaus (LIITE2, Relais-wiki:

<http://wiki.helsinki.fi/display/Relais/Relais-wiki>)

Esitys: Päivi Järvinen esittelee projektin tilanteen. Keskustellaan ja vahvistetaan projektin jatkosuunnitelmat syksyille.

Relais-projektissa tarkoituksena on saada kirjastojen ja niiden asiakkaiden käyttöön nykyaikainen ja ammattimainen kaukopalvelujärjestelmä ja modernisoida kaukopalvelun työntekijöitä. Järjestelmää ylläpidetään Kanadasta (hosted-ylläpito), paikallisesti täytyy tehdä vain clientien asennus. Juuri on käynyt ilmi, että Relais-ohjelmassa on ongelmia skandinaavisten merkkien kanssa. Ennen mahdollista hankintapäätöstä tämä skandiongelma täytyy saada ratkaistuksi. Järjestelmä täytyy myös saada kommunikoimaan Voyagerin kanssa saumattomasti. Tämä vaatisi ExLibriksen erikseen myymän Intercirc-välipalikan, jonka alkuperäinen konsortiohintaa todettiin konsortion yleiskokouksessa liian suureksi, mutta hankintahinnasta neuvotellaan.

Aikataulu: Relais on tarkoitus saada toimimaan joko Intercircin kanssa tai ilman sitä viimeistään alkuvuodesta 2011. Skandiongelma on estänyt esim. skannauksen testaamisen. Projekti on kaikesta huolimatta kutakuinkin aikataulussaan, pilotit ovat aktiivisia ja innokkaita. Syyskuussa on tarkoitus pitää koulutus Rovaniemellä, jos skandiongelma ei enää siinä vaiheessa estä tätä.

Keskustelua: Kaukopalveluohjelmiston hosted-ylläpito todettiin olevan oikea ratkaisu. Hankintahinnasta vielä neuvotellaan eikä kukaan ei ole vielä sitoutunut myöskään Relais-ohjelmiston hankintaan, kyse on vasta pilotista.

Päätös: Mahdollinen Intercirc-modulin hankinta täytyy tuoda Linnea2-konsortion yleiskokouksen päätettäväksi. Loppuvuoden aikana tehdään esitys siitä, otetaanko Relais käyttöön kirjastoissa vai hylätäänkö – ja mitä käyttöönotto maksaa.

7.2. Relais-projektin ohjausryhmä

Esitys: Muodostetaan projektille ohjausryhmä, johon kutsutaan pilottikirjastojen edustajat ja ainakin yksi kaukopalvelun asiantuntija. Kansalliskirjaston kirjastoverkkopalveluista ohjausryhmässä on mukana Relais-projektipäällikkö esittelijänä ja Nina Hyvönen sekä Annu Jauhainen asiantuntijajäsenenä. Ohjausryhmän puheenjohtaja valitaan pilottikirjaston johtajien joukosta.

Keskustelua: Puheenjohtaja esitti, että tähän tarkoitukseen ei nimetä erillistä ohjausryhmää, mutta Pentti Vattulainen koordinoi asioita muiden pilottikirjastojen johtajien kanssa ja raportoi Linnea2-ohjausryhmälle. Esitettiin vielä, että Linnea2-ohjausryhmä valtuuttaa Pentin kutsumaan kokoon Relais-projektiin liittyvän pilottikirjastojen asiantuntijaryhmän, joka raportoi Linnea2-ohjausryhmälle.

Päätös: Pentti Vattulainen valtuutetaan muodostamaan asiantuntijaryhmä, joka valmistelee mahdollista hankintapäätöstä (pilotin etenemisestä riippuen) yhdessä Linnea2-konsortion kanssa. Kansalliskirjasto asettaa ryhmälle sihteerin.

7.3. Kokoelmien yhteiskäyttö

Projektsuunnitelman yhteydessä on luvattu selvittää kokoelmien yhteiskäyttöä.

Esitys: Selvitys ei onnistu projektin nykyisillä resursseilla ja OKM:llä (ent OPM) on intressiä teettää laajempikin selvitys. Tehdään ehdotus etenemistavaksi.

Päätös: Luovutaan selvityksestä tämän projektin yhteydessä, mutta palataan asiaan tarvittaessa.

8. LINDAn laaturyhmän täydentäminen AMKIT-konsortion edustajalla sekä kahdella varajäsenellä

AMKIT-konsortio on nimittänyt Eeva Klinga-Hyödyn (Haaga-Helia amk) edustajakseen LINDAn laaturyhmään. Laaturyhmä itse on esittänyt kahden varajäsenen valitsemista ryhmään, jotta pystytään tarvittaessa varmistamaan ryhmän päätösvaltaisuus ja toimivuus. Jäsenet voisivat olla eri kirjastoista ja tarvittaessa sijaistaa työryhmän jäseniä.

Esitys: Valtuutetaan LINDAn laaturyhmä nimeämään ryhmään kaksi varajäsentä. Nimitetään Eeva Klinga-Hyöty ryhmään amk-kirjastojen edustajaksi.

Keskustelua: Puheenjohtaja esitti, että LINDAn laaturyhmän kokoonpano on ilman varajäseniäkin riittävän laaja eikä varajäseniä tästä syystä tarvita.

Päätös: Nimitetään Eeva Klinga-Hyöty LINDAn laaturyhmään. Lähdetään siitä että ryhmän kokoonpano on jo nyt niin laaja että se pystyy toimimaan ilman varajäseniä. Koska Vuokko Palonen on nimetty Linnea2-ohjausryhmän puheenjohtajaksi, hän jättäytyy LINDAn laaturyhmästä johon konsortion yleiskokous oli hänet maaliskuussa nimennyt.

9. Päivitetyn Linnea2-konsortiosopimuksen allekirjoittaminen kirjastoissa (LIITTEET 3 ja 4)

Esitys: sovitaan menettelystä ja aikataulusta, johon mennessä sopimus tulisi allekirjoittaa. Uusittu sopimus ja säännöt julkaistaan allekirjoitusten jälkeen verkossa.

Päätös: Laitetaan konsortiosopimus mahdollisimman pian saatekirjeen kera liikkeelle, palautus allekirjoitettuna 15.9. mennessä.

10. Linnea2-konsortion verkkosivut ja tietokantojen yhteyshenkilöt

Esitys: Yleiskokouksen liitteet julkaistaan kokouksissa tehtyjen muutosten jälkeen konsortion avoimilla verkkosivuilla. Mahdolliset poikkeukset sovitaan erikseen.

Lopetetaan entisten projektipäälliköiden, nykyisten yhteyshenkilöiden linnea-proj-listan käyttö ja yhteyshenkilöiden listaus linnea2-intrasta:

<http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/linnea2intra/yhteyshenkilot.html>

Kirjastojen itse ilmoittamat tietokantojen yhteyshenkilöt löytyvät jatkossakin osoitteesta: <http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/linnea2/tietokannat/esittelyt.html>. Tiedotetaan muutoksista sähköpostilistoilla.

Päätös: Esityksen mukainen (liitteiden julkaisu). Jatkossa myös ohjausryhmän kokousten asialistat näkyville avoimille sivuille, liitteitä ei välttämättä etukäteen. Asialistasta tiedotetaan ennen kokousta konsortion listalla. Päätös muiltakin osin esitysten mukainen.

11. Tiedotusasiat

11.2. LINDAn ja ARTON vapaan hakukäytön tilastot

ARTOn osalta hakukäytön kasvu vuoden 2009 alkuvuodesta (1.1. – 30.4.2009) vuoden 2010 alkuvuoteen (1.1. – 30.4.2010) on selvä: käyttö kasvoi 42,8 %. LINDAn osalta käytön kasvu vastavina vertailuajanjaksoina oli 109,8 %, mutta luku ei ole vertailukelpoinen, koska LINDAn Aleph-käyttöliittymä avattiin vasta maaliskuussa 2009. Hakukäytön tilastoihin palataan seuraavassa kokouksessa.

13.1. SUNin Oraclen huoltosopimuksen umpeutuminen syyskuussa

CSC:n laatupalaverissa todettiin, että SUN-Oraclen huoltosopimuksen jatko on vielä epäselvä. M9000:n huoltosopimus umpeutuu 24.9. ja uuden huoltosopimuksen hinta ei vielä ole selvillä. CSC seuraa tilannetta ja tiedottaa asiasta. Uusien hintojen pitäisi olla selvillä 90 vrk ennen sopimuksen päättymistä.

Päätös: Saatetaan tiedoksi.

12. Seuraavat kokoukset

Ohjausryhmän seuraava kokous on maanantaina 6.9. klo 13 Helsingissä. Seuraavassa kokouksessa toivottiin käsiteltävän Kansalliskirjaston tiedotus- ja palautejärjestelmiä sekä Linnea2-konsortiolle tehtävää työtä, joita ei ehditty käsitellä tässä kokouksessa.

13. Muut mahdolliset asiat

11.1. Kirjastoverkkopalveluiden palvelukysely

Saatu palaute ja toimenpiteet palautteen johdosta

Päätös: Käydään palaute Linnea-asioiden osalta yksityiskohtaisemmin läpi seuraavassa ohjausryhmän kokouksessa. Samassa yhteydessä kuullaan raportti toimenpideohjelmasta ja jo tehdyistä toimenpiteistä sekä saadaan tiedoksi vertailu edellisen kyselyn palautteeseen.

13.2. Voyager/Aleph-päivitykset

Keskustelua: Ohjausryhmä on huolissaan siitä, että päivitysversion testausaika jäi näin lyhyeksi. Kristiina Hormia-Poutanen ottaa päivitysasiat esille tavatessaan Ex Libriksen väkeä IFLAssa. Tällä hetkellä näyttää siltä, että Aleph-päivitys viivästyy aikaisemmin ilmoitetusta.

14. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.45.